

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๓๖๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร (ฉบับที่ ๒)

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเงื่อนไขการใช้และวิธีการแสดงฉลากวัตถุเจือปนอาหารเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๖/๑ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๖/๑ การใช้วัตถุเจือปนอาหารนอกจากต้องเป็นไปตามข้อ ๖ แล้ว ผู้ผลิตอาหารจะต้องจัดให้มีหลักฐานแสดงรายละเอียดของวัตถุเจือปนอาหารและวิธีการใช้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๘/๑ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๘/๑ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าวัตถุเจือปนอาหารเพื่อจำหน่ายจะต้องแสดงหลักฐานหรือให้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ผลิตอาหารสามารถควบคุมการใช้วัตถุเจือปนอาหารให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ การแสดงฉลากวัตถุเจือปนอาหารให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย เรื่อง ฉลาก ยกเว้นการแสดงฉลากของวัตถุเจือปนอาหารตามข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

ฉลากของวัตถุเจือปนอาหาร ต้องมีข้อความภาษาไทย และจะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ โดยจะต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่าย

(๑) ชื่ออาหาร โดยมีคำว่า “วัตถุเจือปนอาหาร” หรือกลุ่มหน้าที่ (functional classes) ในอาหารกำกับไว้ด้วย เว้นแต่วัตถุเจือปนอาหารที่มีกลุ่มหน้าที่ในอาหารหลายหน้าที่ หรือเป็นวัตถุเจือปนอาหารลักษณะผสมให้กำกับด้วยคำว่า “วัตถุเจือปนอาหาร”

- (๒) เลขสารบบอาหาร
- (๓) ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุ สำหรับวัตถุเจือปนอาหารที่ผลิตในประเทศ ชื่อและที่ตั้งของผู้นำเข้าและประเทศผู้ผลิต สำหรับวัตถุเจือปนอาหารที่นำเข้า แล้วแต่กรณี สำหรับวัตถุเจือปนอาหารที่ผลิตในประเทศ อาจแสดงชื่อและที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุก็ได้
- (๔) รุ่นที่ผลิต โดยมีคำว่า “รุ่นที่ผลิต” หรือข้อความอื่นที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ กำกับไว้ด้วย
- (๕) ปริมาณของวัตถุเจือปนอาหารเป็นระบบเมตริก
- (๕.๑) วัตถุเจือปนอาหารที่เป็นของแข็ง ให้แสดงน้ำหนักสุทธิ
- (๕.๒) วัตถุเจือปนอาหารที่เป็นของเหลว ให้แสดงปริมาตรสุทธิ
- (๕.๓) วัตถุเจือปนอาหารที่มีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้
- (๕.๔) วัตถุเจือปนอาหารที่มีลักษณะเม็ดหรือแคปซูล (Tablet or Capsule) ให้แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิและแสดงจำนวนเม็ดหรือแคปซูลด้วย
- (๕.๕) วัตถุเจือปนอาหารที่มีลักษณะอื่น ๆ นอกจาก (๕.๑) - (๕.๔) ให้แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิ
- (๖) เดือนและปีที่ผลิต หรือเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค โดยมีข้อความว่า “ผลิต... (ระบุเดือนและปี)...” หรือ “หมดอายุ...(ระบุเดือนและปี)...” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน กำกับไว้ด้วย เว้นแต่วัตถุเจือปนอาหารที่มีอายุการเก็บรักษาไม่เกิน ๑๘ เดือน ต้องแสดงเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค โดยมีข้อความว่า “หมดอายุ...(ให้ระบุเดือนและปี)...” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกันกำกับไว้ด้วย เช่น “ใช้ได้ถึง...(ให้ระบุเดือนและปี)...”
- (๗) ส่วนประกอบของอาหาร ให้แสดงส่วนประกอบที่เป็นวัตถุเจือปนอาหาร และส่วนประกอบอื่นนอกเหนือจากวัตถุเจือปนอาหารตามลำดับ ดังนี้
- (๗.๑) ส่วนประกอบที่เป็นวัตถุเจือปนอาหาร ให้แสดงชื่อและปริมาณของวัตถุเจือปนอาหารเป็นร้อยละโดยน้ำหนักเรียงจากมากไปหาน้อย และชื่อของวัตถุเจือปนอาหารต้องเป็นชื่อเฉพาะตามมาตรฐานทั่วไปสำหรับการใช้วัตถุเจือปนอาหารของโคเด็กซ์ (Codex General Standard for Food Additives) ฉบับล่าสุด หรือตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร และต้องมีตัวเลขตาม International Numbering System (INS) for Food Additives กำกับไว้ด้วย แล้วแต่กรณี
- สำหรับวัตถุเจือปนอาหารที่จำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตอาหารเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุเติมในการแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่ายซึ่งมิใช่เป็นการจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค หรือวัตถุเจือปนอาหารที่จำหน่ายให้แก่ผู้แบ่งบรรจุวัตถุเจือปนอาหารเพื่อจำหน่าย อาจแสดงเฉพาะชื่อของวัตถุเจือปนอาหารและตัวเลขตาม International Numbering System (INS) for Food Additives กำกับไว้ด้วย โดยเรียงลำดับตามน้ำหนักจากมากไปหาน้อย

(๗.๒) ส่วนประกอบอื่นนอกเหนือจากวัตถุเจือปนอาหาร ให้แสดงชื่อของส่วนประกอบอื่นนั้น เรียงตามปริมาณจากมากไปหาน้อย

กรณีมีส่วนประกอบอื่นมีวัตถุแต่งกลิ่นรสอาหารเป็นส่วนผสม อาจแสดงข้อความว่า “มีวัตถุแต่งกลิ่นรสอาหาร” หรือ “มีวัตถุแต่งกลิ่นรสอาหารธรรมชาติ” หรือ “วัตถุแต่งกลิ่นรสอาหารเลียนธรรมชาติ” หรือ “วัตถุแต่งกลิ่นรสอาหารสังเคราะห์” แล้วแต่กรณี แทนการแสดงชื่อของวัตถุแต่งกลิ่นรสอื่น ๆ ก็ได้ และกรณีมีส่วนประกอบอื่นมีเครื่องเทศหรือสมุนไพรเป็นส่วนผสม อาจแสดงข้อความว่า “เครื่องเทศ” หรือ “สมุนไพร” แล้วแต่กรณี แทนการแสดงชื่อของเครื่องเทศหรือสมุนไพรนั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงวัตถุเปลี่ยนแปลงกลิ่นรสอาหาร (flavor modifiers)

(๘) วิธีการใช้ ที่เข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยอย่างน้อยต้องระบุ

(๘.๑) วัตถุประสงค์การใช้

(๘.๒) ชนิดของอาหารที่ใช้

(๘.๓) ปริมาณการใช้ในอาหาร

(๙) คำแนะนำในการเก็บรักษา

(๑๐) ข้อจำกัดในการใช้และคำเตือนหรือข้อควรระวัง (ถ้ามี)

การแสดงข้อความตาม (๑) (๕) และ (๖) ให้แสดงในตำแหน่งที่สามารถเห็นได้ชัดเจน กรณีการแสดงข้อความตาม (๖) ไว้ที่ด้านล่างของภาชนะบรรจุ ต้องมีข้อความที่ฉลากที่สื่อได้ชัดเจนถึงตำแหน่งที่แสดงเดือนและปีที่ผลิต หรือเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค

กรณีวัตถุเจือปนอาหารที่ผลิต หรือนำเข้าเพื่อจำหน่ายให้ผู้ผลิตอาหาร เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุเติมในการแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่ายซึ่งมิใช่เป็นการจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค หรือวัตถุเจือปนอาหารที่จำหน่ายให้แก่ผู้แบ่งบรรจุวัตถุเจือปนอาหารเพื่อจำหน่าย อย่างน้อยต้องแสดงรายละเอียดตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ไว้บนฉลาก และต้องมีข้อความว่า “เป็นวัตถุเติมสำหรับแปรรูปอาหารเท่านั้น” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกันกำกับไว้ด้วย โดยอาจแสดงข้อความเป็นภาษาอังกฤษก็ได้ เว้นแต่มีการแสดงรายละเอียดของวัตถุเจือปนอาหารตาม (๗.๑) ไว้แล้ว มิต้องแสดงข้อความดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้ ต้องมีการแสดงรายละเอียดเป็นภาษาไทยที่ครบถ้วนตามข้อ ๑๐ ที่เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่ายไว้ในคู่มือหรือเอกสารประกอบการจำหน่ายทุกครั้ง”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๐/๑ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๑๐/๑ ฉลากของวัตถุเจือปนอาหารที่ผลิตเพื่อส่งออกจะแสดงข้อความเป็นภาษาใดก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ประเทศผู้ผลิต

(๒) เลขสารบบอาหาร หรือเลขที่สถานที่ผลิต

(๓) รุ่นที่ผลิตโดยมีคำว่า “รุ่นที่ผลิต” กำกับไว้ด้วยหรือข้อความอื่นที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้”

ข้อ ๕ ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า ซึ่งวัตถุดิบอาหารที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามประกาศฉบับนี้ และอาจใช้ฉลากเดิมที่เหลืออยู่ต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ประดิษฐ์ สิ้นธวณรงค์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข